

PIET HEIN: "Jeg er s'gu min egen" ved Øyvind Straume

Øyvind Straume møtte Piet Hein i 1990 da Limerickens venner feiret sitt 10-års jubileum. Da var foreningens æresmedlem Piet Hein invitert. Straume oppfattet ham som typisk dansk – liten, blid og jovial, men han kunne være som en Jekyll og Hyde – ironisk og spydig i kommentarene, uberegnelig. De mørkere sidene hans kan skyldes mangel på søvn, han sov kun 2 timer pr. natt - fra kl. 01.00-03.00.

Piet Hein var en dansk poet, forfatter, oppfinner og matematiker født 16. desember 1905.

Han vokste opp i en velutdannet familie, hvor kunstnere og vitenskapsmenn vanket og hans mors kusine var mor til Karen Blixen. Han fikk en streng oppdragelse og var ensom i barndommen.

Han gikk på den kongelige svenske kunsthøyskolen og leste teoretisk fysikk. Fullførte aldri studiene så han fikk ingen akademisk utdanning. Likevel ble han utnevnt til æresdoktor ved Yale University og Odense Universitet. Hein var venn med både Charlie Chaplin og Albert Einstein. Hein er kjent for sine geometriske figurer superellipsen (superellipsebordet), superellipsoiden og superegget som bygger på hans matematiske formel. Både Sergels torg i Stockholm og New Mexicos fotballstadion bygger på denne formelen.

Piet Hein var en begavelse og hadde en spesiell hjerne. Han kunne skrive to ulike tekster med sin to hender, samtidig som han kunne samtale om et tredje tema. Hans humor var uforlignelig. Årene 1969 til 1976 bodde han i England. Han var norgesvenn og gikk blant annet i Jotunheimen – Piet Hein sa at Norge var hans annet fedreland. Et av hans hylningsdikt til landet var «Danmark var ikke Danmark, hvis ikke Norge var til». Forfatteren Arnulf Øverland var blant hans venner, ved siden av skuespiller Johanne Dybwad og forfatter Aksel Sandemose. Theaterkafeen var hans andre hjem og i 1963 ble han årets æresruss i Oslo.

Privat var han gift 4 ganger og har 3 sønner. Det er Hugo Hein som ivaretar sin fars arv innen forfatterskap og design.

Hva de fleste nordmenn forbinder Piet Hein med, er hans gruk som han ga ut under pseudonymet Kumbel. Navnene Piet og Hein betyr begge stein. Ordet kumbel betyr også stein. Ordet gruk er satt sammen av gr i grin og uk i suk.

Kumbels Gruk er humoristiske og optimistiske. De er korte og underfundige dikt som forener glede med sorg, mørke med lys. Et av de første og mest kjente var om den "lille kat på vejen, der sgu var sin egen". Andre kjente "Husk at elske mens du tør det, husk at leve mens du gjør det". Piet Hein laget rundt 10 000 gruk som er trykket i 1,5 mill. over hele verden.

Det hele startet under okkupasjonen 1940-1945. Tyskerne skjønnte ikke grukene fordi de var symbolske, mens danskene forsto dem. Etter hvert ble det imidlertid for farlig for ham å være i Danmark, så han flyktet til Argentina.

Piet Hein døde 17. april 1996.